

**Київський університет імені Бориса Грінченка**

Факультет романо-германської філології

Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**  
Проректор з науково-методичної та  
навчальної роботи  
**Олексій ЖИЛЬЦОВ**  
« 04 » вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА**  
(італійська мова)  
II курс  
для студентів

Спеціальність: 035 Філологія  
Спеціалізація: 035.052 Романські мови та літератури  
Освітня програма: (переклад включно) – перша італійська  
035.052.02 Мова і література (італійська)  
Освітній рівень: перший (бакалаврський)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА  
Ідентифікаційний код 02160554  
Навчальний відділ  
реєстраційно-випусковий відділ  
№ 2929/23  
04 09 23

Київ - 2023

# Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет романо-германської філології

Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства



## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА

(італійська мова)

II курс

для студентів

Спеціальність: 035 Філологія  
Спеціалізація: 035.052 Романські мови та літератури  
(переклад включно) – перша італійська  
Освітня програма: 035.052.02 Мова і література (італійська)  
Освітній рівень: перший (бакалаврський)



Київ - 2023

**Розробник:** Кириченко Н.А, викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

**Викладач:** Кириченко Н.А, викладач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

Протокол від «16 лютого» 2023 року № 7

Завідувач кафедри  Юлія ПІДПРИГОРА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми Мова та література (італійська)

16.02.2023 р.


Гарант освітньої програми  Тарас ЛАЗЕР

Робочу програму перевірено

16.02.2023 р.

Заступник декана факультету романо-германської філології  Марина ЗВЕРЕВА

**Пролонговано:**

на 2023/2024 н.р.  (Підпригора Ю.Г.), « 25 » 08 2023 р., протокол № 1

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), « \_\_\_\_ » \_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), « \_\_\_\_ » \_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), « \_\_\_\_ » \_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_

## 1.Опис навчальної дисципліни «Теоретична фонетика (італійська мова)»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	Денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Італійська
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	56
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	26
Форма семестрового контролю	екзамен

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Теоретична фонетика (італійська мова)»**

**Мета навчальної дисципліни** – ознайомити студентів з основними фонетичними поняттями та термінами, з фонетичними характеристиками сучасної італійської мови, з науковими теоріями у галузі теоретичної фонетики і фоностилістики, з акустичними й фізіологічними властивостями звуків.

**Завдання навчальної дисципліни** є формування наступних загальних компетентностей:

- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- вміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях;
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, вміння ефективно планувати й розподіляти свій час;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;
- здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї;
- здатність працювати в команді та автономно;
- формування лідерських якостей;
- толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн;

та фахових компетентностей:

- філологічна компетентність: здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
  - проектна компетентність: здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі італійської філології;
  - фонетична мовна компетентність: володіння сформованими фонетичними навичками, нормативною вимовою, інтонаційними моделями.
- У результаті засвоєння навчального матеріалу курсу «Теоретична фонетика (італійська мова)» під час лекційних, практичних занять та самостійної роботи студенти набувають таких **програмних компетентностей**:

#### **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

#### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК5	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 6	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК 8	Здатність працювати в команді та автономно
ЗК 9	Здатність спілкуватися іноземною мовою
ЗК 10	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК13	Здатність проведення досліджень на належному рівні.

#### **Фахові компетентності**

##### **Загально-професійні компетентності:**

ФК 1	Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. .
ФК 4	Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди італійської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
ФК 6	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати італійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК8	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
ФК11	Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
ФК12	Здатність до організації ділової комунікації
ФК13	<i>Лексико-граматична компетентність передбачає:</i> володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;
ФК14	<i>Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає:</i> знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (наголос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та сформованість фонематичних навичок мовлення (рецептивних і репродуктивних); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.
ФК15	<i>Інтеракційна компетентність передбачає:</i> уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

### **Програмні результати навчання**

ПРН 2	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН 3	Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ПРН 7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію італійської мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН12	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН15	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН17	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18	Мати навички управління комплексними діями або проектами у розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
ПРН19	Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

### **Діяльність студентів у Центрах компетентностей**

Участь студентів у Центрах компетентностей покликана сприяти дослідженню та розвитку власної мовленнєвої діяльності з позиції норм вимови, її варіантів і тенденцій розвитку, розвитку уміння спостереження та аналізу фонетичних явищ, сприяння розвитку навиків ефективної комунікації з використанням знань про стилістичну і соціальну диференціацію вимови, набуття навичок транскрибування та включає такі види робіт, як захист презентацій, конкурси з практичними завданнями, проведення фонетичних тренінгів.

### **3.Результати навчання за дисципліною «Теоретична фонетика (італійська мова)»**

На кінець вивчення дисципліни передбачено такі результати навчання:

#### ***Знання та розуміння:***

- знання та розуміння новітніх лінгвістичних і літературознавчих теорій та їх інтерпретацій;
- знання та розуміння основних лексичних, фразеологічних, фонетичних, словотвірних, морфологічних та синтаксичних норм сучасної італійської мови;

#### ***Застосування знань та розуміння:***

- уміння застосовувати мовні знання на всіх рівнях сучасної італійської літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм та застосування мовленнєвих умінь у педагогічній практиці;
- вільне володіння іноземною мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування;
- здатність конструювати особистий освітній продукт;

#### ***Формування суджень:***



- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва;
- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

**4. Структура навчальної дисципліни  
«Теоретична фонетика (італійська мова)»  
Тематичний план для денної форми навчання**

Назва змістових модулів, тем	Ус бог о	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				Са мо сті йн а
		Лек ції	Пра кти чні	Інд иві дуа льн і	Мо дул ьни й кон тро ль	
<b>IV семестр</b>						
<b>Змістовий модуль 1. Фонетика. Загальні питання.</b>						
Тема 1. Фонетика як наука. Предмет дослідження та завдання. Історичний екскурс. Значення фонетики для вивчення та навчання іноземної мови.	5	1	2			2
Тема 2. Фонетична транскрипція.	4	1	2			1
Тема 3. Органи артикуляції. Етапи продукції мови.	5	1	2			2
Тема 4. Артикуляція голосних та приголосних. Місце та спосіб артикуляції.	4	1	2			1
Модульний контроль	2				2	
Разом	<b>20</b>	<b>4</b>	<b>8</b>		<b>2</b>	<b>6</b>
<b>Змістовий модуль 2. Фонологія. Система голосних звуків італійської мови.</b>						
Тема 5. Фонологія як наука. Фонема та її властивості.	4	1	2			1
Тема 6. Фонологія як наука. Структура складу.	4	1	2			1
Тема 7. Класифікація голосних звуків італійської мови. Особливості італійських голосних звуків.	6	2	2			2
Тема 8. Окремі голосні італійської мови.	4	1	2			1
Тема 9. Фонетичні дифтонги і трифтонги.	5	1	2			2
Модульний контроль	2				2	
Разом	<b>25</b>	<b>6</b>	<b>10</b>		<b>2</b>	<b>7</b>
<b>Змістовий модуль 3. Система приголосних звуків італійської мови. Модифікація звуків у мовленні.</b>						
Тема 1. Класифікація приголосних звуків італійської мови. Особливості приголосних звуків італійської мови.	5	1	2			2
Тема 2. Окремі приголосні звуки італійської мови.	4	1	2			1
Тема 3. Окремі приголосні звуки італійської мови.	5	2	2			1
Тема 4. Асиміляція звуків у мовленні. Позиційно-комбінаторні зміни: вплив наголосу, редукція, вплив оточення, вплив позиції звука у складі та слові.	4	1	2			1
Тема 5. Асиміляція у слові, складі та реченні.	4	1	2			1
Модульний контроль	2				2	
Разом	<b>24</b>	<b>6</b>	<b>10</b>		<b>2</b>	<b>6</b>
<b>Змістовий модуль 4. Просодика. Фоностилістика.</b>						

Тема 6. Наголос в італійській мові, його види та функції.	5	1	2			2
Тема 7. Словесний наголос та фразовий наголос в італійській мові.	5	1	2			2
Тема 8. Інтонація та її компоненти. Функції інтонації в італійській мові.	5	1	2			2
Тема 9. Фоностилістика. Функціонально-фонетичні стилі в італійській мові.	4	1	2			1
Модульний контроль	2				2	
Разом	<b>21</b>	<b>4</b>	<b>8</b>		<b>2</b>	<b>7</b>
Підготовка та проходження контрольних заходів	<b>30</b>					
Усього	<b>90</b>	<b>20</b>	<b>36</b>		<b>8</b>	<b>26</b>

## **5. Програма навчальної дисципліни «Теоретична фонетика (італійська мова)»**

### **Змістовий модуль 1. Фонетика. Загальні питання.**

**Тема 1.** Фонетика як наука. Предмет дослідження та завдання. Історичний екскурс. Значення фонетики для вивчення та навчання іноземної мови.

Фонетика як наука, її предмет та завдання. Галузі фонетики. Історичний огляд розвитку фонетичної науки. Зв'язок фонетики з іншими науками. Значення фонетики у процесі вивчення та викладання італійської мови.

### **Тема 2. Фонетична транскрипція.**

Буква та звук. Міжнародна фонетична транскрипція. Основні правила фонетичної транскрипції. Фонетичні словники.

**Тема 3.** Органи артикуляції. Етапи продукції мови.

Органи артикуляції: активні органи та пасивні органи звукоутворення. Етапи продукції мови: дихання. Етапи продукції мови: фонація. Етапи продукції мови: артикуляція.

**Тема 4.** Артикуляція голосних та приголосних. Місце та спосіб артикуляції.

Органи артикуляції та місце артикуляції. Артикуляція голосних. Артикуляція приголосних. Спосіб та місце артикуляції.

### **Змістовий модуль 2. Фонологія. Система голосних звуків італійської мови.**

**Тема 5.** Фонологія як наука. Фонема та її властивості.

Фонетика та фонологія: фонема. Функція фонем. Алофони.

**Тема 6.** Фонологія як наука. Структура складу.

Фонологічні школи та предмети їх вивчення. Структура складу та правила, які стосуються складу.

**Тема 7.** Класифікація голосних звуків італійської мови. Особливості італійських голосних звуків.

Класифікація голосних звуків італійської мови. Трикутник голосних. Загальні правила вимови. Особливості італійських голосних звуків.

**Тема 8.** Окремі голосні звуки італійської мови.

Голосні звуки переднього ряду та їх характеристики. Голосні звуки середнього ряду та їх характеристики. Голосні звуки заднього ряду та їх характеристики.

**Тема 9.** Фонетичні дифтонги і трифтонги, іато

Дифтонги. Трифтонги. Іато. Напівголосні звуки італійської мови.

### **Змістовий модуль 3. Система приголосних звуків італійської мови.**

**Тема 1.** Класифікація приголосних звуків італійської мови. Особливості приголосних звуків італійської мови.

Класифікація приголосних італійської мови. Акустично-артикуляційні ознаки приголосних звуків. Особливості приголосних звуків італійської мови: артикуляційне напруження, асиміляція, палаталізація.

**Тема 2.** Окремі приголосні звуки італійської мови.

Характеристика окремих приголосних. Фрикативні приголосні, характеристика окремих приголосних.

**Тема 3.** Окремі приголосні звуки італійської мови.

Вібранти, характеристика окремих приголосних. Назальні та латеральні приголосні, характеристика окремих приголосних. Африкати, характеристика окремих африкатів.

**Тема 4.** Модифікація звуків у мовленні. Позичійно-комбінаторні зміни: вплив наголосу, редукція, вплив оточення, вплив позиції звука у складі та слові. Причини модифікації. Позичійно-комбінаторні зміни. Вплив наголосу. Вплив позиції звука у складі та слові.

**Тема 5.** Модифікація звуків у мовленні. Асиміляція, її види. Асиміляція у слові, складі та реченні.

### **Змістовий модуль 4. Просодика. Фоностилїстика.**

**Тема 6.** Наголос в італійській мові, його види та функції.

Поняття наголосу. Функції наголосу. Наголос у фразі. Поділ на синтагми. Наголос в односкладових словах. Наголос в багатоскладових словах.

**Тема 7.** Словесний наголос та фразовий наголос в італійській мові.

Акцентна група. Акцент та тема-рематичне членування речення.

Наголошувані та ненаголошувані частини мови. Акцентуація другорядних членів речення.

**Тема 8.** Інтенація та її компоненти. Функції інтенації в італійській мові.

Поняття інтенації. Функції інтенації. Варіанти інтенації. Компоненти інтенації. Мелодія. Темп. Пауза. Наголос. Ритм.

**Тема 9.** Фоностилїстика. Функціонально-фонетичні стилі в італійській мові.

Предмет фоностилїстики. Стилїстичні компоненти інтенації.

Функціонально-фонетичні стилі в італійській мові.

## **План лекцій, практичних занять та модульного контролю**

- L1- 2ore Introduzione. Fonetica teorica della lingua italiana. La scrittura e l'alfabeto italiano.  
P1- 2ore I suoni del linguaggio. Catena parlata, suoni linguistici. Esercizi. La scrittura e suoni.  
P2- 2ore A che cosa servono fonetica e fonologia. Foni e fonemi. La distinzione tra fonemi e lettere.  
L2- 2ore Il sistema fonologico dell'italiano. Apparato fonatorio. Tre tipi di fonetica. I suoni.  
P3- 2ore Perché si ricorre ai simboli fonetici. Tipi di trascrizione fonetica. Come si cambiano i fonemi.  
L3- 2ore Vocali e consonanti. L'arco vocalico. Vocali deboli e forti. Le consonanti. Modo e luogo dell'articolazione.  
P4- 2 ore Come si combinano i fonemi nella parola. Gruppi consonantici. Gruppi vocalici: dittonghi e vocali in iato.  
L4- 2 ore Le consonanti. Modo dell'articolazione. Luogo dell'articolazione. Presenza o assenza di sonorità.  
P5- 2 ore Gruppi consonantici. Gruppi vocalici. Raddoppio delle consonanti. Esercizi. Controllo. Verifica 1.  
L5- 2 ore Grafemi. Fonemi. L'accento grafico (acuto e grave). Accento con valore distintivo.  
P6- 2 ore Fonemi e grafemi della lingua italiana. Esercizi di trascrizione fonetica.  
P7-2 ore Accento principale ed accento secondario. Durata. Esercizi di trascrizione fonetica.  
P8-2 ore L'aspetto fonetico della lingua italiana, forma letteraria. Trascrizione fonetica. Esercizi. Controllo.  
P9-2 ore L'accento nella parola e nella frase. Quando non si usa l'accento. Esercizi. Verifica 2.

### **Verifica modulare 1. Pratica. Trascrizione fonetica**

#### **Verifica modulare 2. Teorica**

- L1-2 ore Le sillabe. Le regole della divisione in sillabe.  
L2-2 ore L'elisione e il troncamento nell'italiano contemporaneo.  
P1-2 ore Suddivisione in sillabe. Esercizi.  
P2-2 ore L'elisione e il troncamento. Esercizi.  
L3-2 ore Che cos'è l'intonazione? Tonalità. Sollevamento. Abbassamento. Velocità. Ritmo.  
P3-2 ore L'intonazione e le sue funzioni. Esercizi.  
L4-2 ore Metrica italiana.  
P4-2 ore Norme per la trascrizione fonetica dell'italiano. L'interpretazione fonetica dei testi di prosa. La trascrizione fonetica della leggenda "Il Mare" di Matilde Serao.  
L5-2 ore Verso italiano.  
P5-2 ore I sistemi ritmici nello stile poetico. La trascrizione fonetica della poesia di Ugo Foscolo "Alla sera".  
P6-2 ore La trascrizione fonetica delle frasi di Dante sull'Amore, sulla Vita e sulla Conoscenza.  
P7-2 ore La trascrizione fonetica della poesia di Giacomo Leopardi "A Silvia".  
P8-2 ore La lingua letteraria e i dialetti. L'aspetto fonetico. Dialetto Veneto e di Molise. La lingua parlata.  
P9-2 ore L'interferenza fonetica delle lingue di diverse famiglie linguistiche (italiana ed ucraina). Traslitterazione.

### **Verifica modulare 3. Pratica. Trascrizione fonetica**

#### **Verifica modulare 4. Teorica**

## 6. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	3	<b>3</b>	2	2
Відвідування практичних занять	1	4	4	5	5	5	<b>5</b>	4	4
Робота на практичному занятті	10	4	40	5	50	5	<b>50</b>	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	<b>25</b>	1	25
Разом		-	<b>76</b>	-	<b>88</b>		<b>88</b>		<b>76</b>
Максимальна кількість балів		<b>328</b>							
Коефіцієнт		<b>328:60=5,47</b>							
Підсумковий контроль		<b>40 балів</b>							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

## 7. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

### Тема 1. Фонетика як наука.

**Завдання 1.** Фонетика як мовознавча наука. Предмет і завдання курсу

**Завдання 2.** Фонетика та фонологія. Фонетичні дисципліни.

### Тема 2. Компоненти фонетичної системи італійської мови

**Завдання 1.** Поняття звуку та фонем. Відмінності між ними.

**Завдання 2.** Італійський алфавіт. Розрізнення літер та фонем. Міжнародний фонетичний алфавіт

**Тема 3. Орфоенічні норми та види вимови в італійській мові**

**Завдання 1.** Правила італійського наголосу. Будова артикуляційного апарату. Поняття артикуляційної бази. Голосні фонем та їх класифікація. Приголосні фонем та їх класифікація. Класифікація приголосних за місцем творення. Класифікація приголосних за способом творення. 11. Глухі та дзвінкі фонем. Правила фонетичної та фонематичної транскрипції.

**Завдання 2.** Глухі та дзвінкі фонем. Правила фонетичної та фонематичної транскрипції.

**Тема 4. Територіальні та стилеві особливості акцентологічної норми. Функціональна стилістика та діалектологія як наука. Базові поняття діалектології.**

**Тема 5. Функції інтонації. Інтонаційні схеми італійського мовлення. Розповідне, питальне, окличне речення. Можливі варіанти.**

**Завдання 1.** Тональність вимови; Нисхідний та висхідний тони. Ритм та метрика; Інтонація.

## **8. Рекомендації до виконання завдань для самостійної роботи**

Завдання для самостійної роботи необхідно виконати в повному обсязі. Необхідно ознайомитися з метою цього завдання. Уважно прочитайте завдання. Зафіксуйте свої первісні знання по кожному з питань (Я знаю, що.../або Я не знаю...). Після цього опрацюйте науково-методичні джерела з рекомендованої літератури (основної та додаткової) за темою. Знайдіть відповіді на проблемні питання. Письмово зафіксуйте їх і підготуйтеся до участі в усній дискусії на занятті. Додайте копії своїх письмових робіт до Електронного навчального комплексу з дисципліни у відповідний розділ.

### **8.1 Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи**

Максимальна кількість – 5 балів. З них:

За усну відповідь на проблемне питання – 3 бали (ураховується: відповідність змісту; повнота і ґрунтовність викладу; доказовість і логічність викладу; термінологічна коректність; здатність до обґрунтування методичних рішень; володіння нормами літературної мови і культури усної відповіді).

За наявність конспекту – 2 бали;

## **9. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання**

Кожний модуль включає бали за модульну контрольну роботу (модульний контроль). Модульна контрольна робота проводиться після завершення лекційних і практичних занять, що належать до певного модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики в межах Електронного навчального комплексу з дисципліни.

## **10. Критерії оцінювання виконання студентами модульного контролю**

„Відмінно” – 100-90 % правильних відповідей – (25-23 бали)

„Дуже добре” – 82-89 % правильних відповідей – (22-21 бал)

„Добре” – 75-81 % правильних відповідей – (20-19 балів)

„Задовільно” – 69-74 % правильних відповідей – (18-17 балів)

„Достатньо” – 60-68 % правильних відповідей – (16-15 балів)

„Незадовільно” – 0-59 % правильних відповідей – (14 балів і нижче)

## **11. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання**

Форма проведення семестрового контролю – письмова. Тривалість проведення іспиту – 1 академічна година. Максимальна кількість балів – 40. Письмовий екзаменаційний тест складається з 40 запитань.

### **Орієнтовний перелік тем на іспит:**

Об'єкт фонетики, місце, яке фонетика займає в мовознавстві.

Основні поняття фонетики та природознавства. Поняття фонетики, як частини мовознавства

Фізичні властивості звуку. Еволюція звуків.

Розмовний пристрій. Активні і пасивні органи

Стандарт вимови сучасної італійської мови. Вимова і письмо.

Система голосних італійської мови. Класифікація голосних. Фонетичні та функціональні особливості голосних.

Система голосних італійської мови. Артикуляція голосних.

Поняття фонології. Теорія фонем. Варіанти фонем.

Асиміляція. Типи асиміляції.

Орфографія. Алфавіти.

Звукова група і склад. Правила групування складів.

Синалефа. Їх види.

Інтенсивність акценту. Тонізуюча група. Наголошені й ненаголошені слова.

Тон. Інтонація.

Органи артикуляції. Характеристика приголосних за способом і місцем артикуляції.

Характеристика голосних за звучанням і дією м'якого піднебіння.

Носові приголосні, їх артикуляція.

Характеристика та артикуляція губних, зубних та міжзубних фонем.

Характеристика та артикуляція губно-зубних і альвеолярних фонем.

Характеристика та артикуляція латеральних і веллярних фонем.

Характеристика та артикуляція палатальних приголосних.

Дифтонги, трифтонги.

Склад. Ієрархія фонем у складі.

Характеристика італійського складу. Класифікації складів. Складовий поділ в італійській мові.

Супрасегменти. Акцент. Акцентна типологія. емпатичний наголос



Функції наголосу. Наголошені та ненаголошені слова в італійській мові.  
Правила акцентуації.

Інтонація. Пауза. Інтонаційні моделі італійської мови.

Поняття про інтонацію

Складові висоти, мелодії, інтенсивності, тривалості, паузи, тональності.

Інтонаційні функції. Італійська схема інтонації висловлювання.

Інтонація різних видів речень.

Інтонація оповіді.

Інтонація питальних слів.

Інтонація окличних словосполучень.

Інтонація можливих варіантів.

### 13. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
<b>A</b>	<b>90-100</b> балів	<b>Відмінно</b> — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
<b>B</b>	<b>82-89</b> балів	<b>Дуже добре</b> — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
<b>C</b>	<b>75-81</b> балів	<b>Добре</b> — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
<b>D</b>	<b>69-74</b> балів	<b>Задовільно</b> — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
<b>E</b>	<b>60-68</b> балів	<b>Достатньо</b> — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
<b>FX</b>	<b>35-59</b> балів	<b>Незадовільно з можливістю повторного складання</b> — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
<b>F</b>	<b>1-34</b> балів	<b>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</b> — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

## **8. РЕКОМЕНДОВАНИ ДЖЕРЕЛА**

### **Основна**

1. Albano F., Maturi N., Manuale di fonetica, Roma, Carocci, 2002.
2. Canepari L., Manuale di pronuncia italiana, Bologna, Zanichelli, 1999.
3. Dardano M. Grammatica italiana con nozioni di linguistica, Milano, Zanichelli, 2006
4. Maturi P., I suoni delle lingue, i suoni dell'italiano. Bologna, il Mulino, 2006.

### **Додаткова**

1. Canepari L., Introduzione alla fonetica, Torino, Einaudi, 1979.
2. Castamagna L. Pronunciare l'italiano (Manuale di pronuncia italiana per stranieri). Livello intermedio e avanzato, Edizioni Guerra, 2000.
3. Pegoraro C. Fonetica pratica della lingua italiana A1-B2, Alma edizioni, 2020
4. Salmoraghi Anna Guida all'educazione linguistica.
5. Schmid S. Fonetica e fonologia dell'italiano, Torino, Paravia Scriptorium, 1999

### **Інформаційні ресурси**

1. [www.linguistlist.org](http://www.linguistlist.org)
2. [http:// eserver.org/langs](http://eserver.org/langs)
3. <http://www.phon.ucl.ac.uk/resource/phonetics>